

**DRIESSCHE, Emmanuel van** (Zele 24 juni 1824 – Elsene 24 augustus 1897).

Kwam als hulponderwijzer naar Brussel (1845), werd onderwijzer bij de **Karel Buls' Onderrichtsbond**, leraar Nederlands aan de middelbare school van Brussel en in 1856 aan het atheneum en de normaalschool te Brussel tot 1885. Van Driessche werd na 1885 gemeenteraadslid en schepen van onderwijs in Elsene en provinciaal raadslid. Hij was stichtend lid van de *Société centrale des Instituteurs belges*, hoofdredacteur van *Le Progrès* van 1861 tot 1870 en vrijmetselaar (*Vrais amis de l'Union et du Progrès réunis*).

Hij vervulde te Brussel vele functies in het liberaal-flamingantische verenigingsleven: voorzitter van de Brusselse afdeling van het **Willemsfonds** (1873), medewerker aan *De Toekomst*, secretaris van het **Nederduitsch Tael- en Letterkundig Genootschap**, lid van het **Vlaemsch Midden-Comiteit** en van **Vlamingen Vooruit**, medestichter en tien jaar voorzitter van *De Morgenstar* (1850), herhaaldelijk referent op de **Nederlandsche Taal- en Letterkundige Congressen**, eerste algemeen directeur van de raad van beheer van de naamloze maatschappij "ter exploitatie eens Nederlandschen schouwburgs" te Brussel (1875), medestichter en ondervoorzitter van de **Liberale Vlaamsche Bond** (1885-1887), lid van *De Veldbloem* (tot 1891) en bestuurslid van *De Wijngaerd* en *De Noordstar*.

In 1849 stelde Van Driessche naar aanleiding van de wet op het middelbaar onderwijs samen met **Michiel van der Voort** en **Johan M. Dautzenberg** een manifest op waarin Vlaamse onderwijsachterstand en Vlaamse armoede werden gelieerd. Als ondervoorzitter van *De Wijngaerd* stichtte hij in 1850 de meer progressistische *De Morgenstar*. Gedurende het eenjarige bestaan van het blad *De Vlaamsche Beweging*, orgaan van het **Vlaemsch Midden-Comiteit**, hielp hij af en toe bij de redactie van het blad

(1851-1852). Hij zat eveneens het Klauwaerts-verbond voor dat *De Klauwaert* uitgaf en waarvan Van Driessche samen met Jacobs de redactie waarnam. In 1857 diende Van Driessche zich terug te trekken uit de redactie van *De Klauwaert*. In die periode werd hij door de andere flaminganten (Stallaert, Geeraard-Jan Dodd, Hippoliet Bauduin) gewantrouwd wegens zijn grote professionele ambities en dito opportunisme. Zo publiceerde hij in 1858 een anonieme brochure (*Aen de Vlamingen*) waarin hij de regeringspolitiek ten aanzien van de Vlaamsche Commissie steunde.

Van Driessche was oprichter van het Vlaamsch Tooneelverbond (1858), dat zes van de belangrijkste toneelverenigingen van Brussel overkoepelde. Hij deelde met andere flaminganten van zijn generatie het geloof in de opvoedende kracht van theater. Zijn theaterstukken, waarin hij het dagelijks leven van de arbeiders behandelde, getuigden van de eerste sporen van sociale betrokkenheid bij de Brusselse flaminganten. Net zoals Van der Voort behoorde hij tot de progressief-liberale, vrijzinnige stroming in het Brussels flamingantisme, die de V.B. ook als een politieke beweging wenste uit te breiden via onder meer een Vlaams dagbladwezen, bibliotheek, uitgeverij en boekhandel en een nationaal toneel.

Binnen de Onderrichtsbond ontwikkelde hij in 1871 samen met Julius Hoste (sr.) het thema van verplicht onderwijs in de moedertaal en probeerde hij met Hoste het Vlaamse element in de Bond te steunen door de oprichting van een Vlaamse afdeling, verbonden aan het lokaal comité van Brussel.

Zijn aanwezigheid aan het atheneum van Brussel, samen met die van andere flaminganten als Stallaert, legde in het Brusselse universitaire milieu de basis voor flamingantische sympathieën.

WERKEN: Toneel: *De Vlaamsche boer*, 1851; *Soort bij Soort*, 1853; *De zoon des beuls*, 1857; *De Vlaamsche wever*, 1859; *Zeven plagen van Brussel*, 1860; *De Ruwaard van vlaanderen*, 1864; *Willem van Oranje*, 1867; *Recht is recht*, 1868; *De kiesmakelaars*, 1868; *Een koning in de maan*, 1868; *Voor stille lieden*, 1869; *Geen werk, geen brood*, 1870; – Verhalend proza: *Drie Vlaendersche novellen*, 1859; *Klaas en de veehoeder*, 1854; *Wat een meisje vermag*, 1856; *Vijf per cent*, 1857; *Novellen en Schetsen*, 2 dln., 1894-1895.

LITERATUUR: T. Coopman en L. Scharpé, *Geschiedenis der Vlaamsche Letterkunde*, 1910; – M. Sabbe, L. Monteyne en H. Coopman, *Het Vlaamsch Toneel, inzonderdheid in de 19de eeuw*, 1927; – E. Witte, 'Het debuut van het liberale flamingantisme in de hoofdstad 1869-1875', in *Handelingen der KZMTLG*, jg. 26 (1973), p. 311-343; – E. Gubin, *Bruxelles au XIXe siècle: berceau d'un flamingantisme démocratique (1840-1873)*, 1979; – L. Janssens, 'Onmachtpositie van het Brusselse liberale flamingantisme (1884-1895)', in *Taal en Sociale Integratie*, VI, 1982, p. 107-135.

MACHTELD DE METSENAERE